

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԲԱՑԱԳՈՎՈՒՄ
ԲԱՑԱԳՈՎՈՒՄ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՎԱԾ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆԻԹՅԱՆ
ԱՆԴԱՎԱՐԱՐՈՒՄ ՄԱՍԻՆ

Սույն Համաձայնագրի մասնակից պետությունների կառավարությունները,
այսուհետ՝ Կողմեր,

դեկավարվելով միջազգային իրավունքի հանրաճանաչ սկզբունքներով եւ նորմերով,
Եներգետիկ խարստիային կից 1994 թվականի դեկտեմբերի 17-ի Պայմանագրով,

ընդունելով բնական գազի ազատ տարանցման ապահովման անհրաժեշտությունը՝
անկախ ծագումից, նշանակման վայրից կամ նրա տիրոջից,

ընդունելով Համագործակցության մասնակից պետությունների ժողովրդական
տնտեսությունը եւ բնակչությունը անխափան գազամատակարարմամբ ապահովելու
նպատակով համաձայնեցված միջոցների իրականացման անհրաժեշտությունը,

Տնտեսական միության ստեղծման մասին 1993 թվականի սեպտեմբերի 24-ի
Պայմանագրի դրույթների հետագա իրականացման նպատակով, համաձայնեցին ներքոհիշյալի
մասին.

ՀՈՂՎԱԾ 1

Սույն Համաձայնագրի նպատակների համար.

"գազի տարանցում" Կողմի տարածքով մյուս պետությունում ծագող գազի
տեղափոխում, որը նախատեսված է երրորդ պետության տարածքի համար, պայմանով, որ
կամ ցանկացած այլ պետություն, կամ երրորդ պետությունը հանդիսանում են
պայմանավորվող կողմ:

ՀՈՂՎԱԾ 2

Կողմերն անհրաժեշտ միջոցներ են ձեռնարկում իրենց պետությունների տարածքով
բնական գազի գազատարով ազատ տարանցումն ու պահպանությունը ապահովելու համար:

Կողմերից մեկի տարածքով տարանցմամբ մատակարարվող բնական գազը չի կարող
օգտագործվել դրա տարանցումը իրականացնող Կողմի կարիքների համար:

ՀՈՂՎԱԾ 3

Կողմերը պարտավորվում են անհրաժեշտ, այդ թվում համատեղ միջոցներ ձեռնարկել
այն բանի համար, որպեսզի Կողմերից ոչ մեկը չհայտնվի գազամատակարարման
աղբյուրներից գրկվելու սպառնալիքի տակ եւ վնաս չհասցվի բնական գազ մատակարարող
եւ դրա տարանցումը իրականացնող պետությունների շահերին:

ՀՈՂՎԱԾ 4

Սույն Համաձայնագրի Կողմերի միջեւ վեճի ծագման դեպքում, Կողմերը
պարտավորվում են չդադարեցնել եւ չկրճատել գազի տարանցիկ մատակարարումները,
մինչեւ տվյալ վեճի կարգավորումը:

Կողմերը ապահովում են նախկինում ձեռքբերված բոլոր
պայմանավորվածությունների պահպանումը բնական գազի տեղափոխման պայմաններով,
մինչեւ վեճի վերջնական կարգավորումը, սակայն գործարքի գործողության ժամկետից
ոչ ուշ:

ՀՈՂՎԱԾ 5

Տարանցիկ գազատրանսպորտային համակարգում վթարի դեպքում, Կողմը, որի
տարածքում տեղի է ունեցել վթարը, անհապաղ ծանուցում է այդ մասին շահագրգիռ

Կողմերին եւ ձեռնարկում բոլոր անհրաժեշտ միջոցները վթարի հետեւանքները վերացնելով համար՝ չսպասելով դրա պատճառների քննության արդյունքներին: Ըստ որում, մատակարարվող գաղի կրճատված ծավալը բաշխվում է սպառողների միջեւ կնքված պայմանագրերին համապատասխան՝ տարանցիկ գաղի ծավալներին համամասնորեն:

Կողմերը առաջնային կարգով իրականացնում են սարքավորումների, նյութերի, համալրող առարկաների եւ պահեստամասերի մատակարարում տարանցիկ գաղատրանսպորտային համակարգերի վրա Վերականգնողական եւ վերանորոգողական աշխատանքների անցկացման համար: Ըստ որում, Կողմերը չեն կիրառի մաքսային տուրքեր եւ դրանց հավասարեցված գանձումներ, ինչպես նաև ոչ սակագնային բնույթի սահմանափակումներ:

ՀՈՂՎԱԾ 6

Սույն Համաձայնագրի դրույթների մեկնաբանման եւ կիրառման վերաբերյալ Կողմերի միջեւ, ինչպես նաև Կողմերի իրավունքները եւ պարտավորությունները շոշափող վեճերը, կլուծվեն շահագրգիռ Կողմերի միջեւ անմիջական խորհրդակցությունների եւ բանակցությունների կամ միջազգային իրավունքով նախատեսված այլ ընթացակարգերի միջոցով:

ՀՈՂՎԱԾ 7

Կողմերը միջոցներ են ձեռնարկում բնական գաղի տարանցման եւ սպառման համար՝ հաշվարկները ժամանակին ապահովելու նպատակով:

ՀՈՂՎԱԾ 8

Սույն Համաձայնագրին ուժի մեջ է մտնում Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ՝ Կողմերի ներպետական ընթացակարգերի կատարման մասին երրորդ ծանուցումը ավանդապահին ի պահ հանձնելու պահից:

ՀՈՂՎԱԾ 9

Ցուրաքանչյուր Կողմ կարող է դուրս գալ սույն Համաձայնագրից՝ դուրս գալու օրվանից առնվազն վեց ամիս առաջ իր մտադրության մասին Համաձայնագրի ավանդապահին նախապես գրավոր ծանուցելու միջոցով:

Կատարված է Մոսկվա քաղաքում 1995 թվականի նոյեմբերի 3-ին, մեկ ընօրինակով՝ ռուսերեն: Բնօրինակը պահպում է Անկախ Պետությունների Համագործակցության նախապես գրավոր ծանուցելու միջոցով:

Գործադիր քարտուղարությունում, որը սույն Համաձայնագրիը ստորագրած յուրաքանչյուր պետությանը կուղարկի դրա հաստատված պատճենը:

* Համաձայնագրիը Հայաստանի Հանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 1997 թվականի հունիսի 3-ից: